

UNIWERSYTET KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
w WARSZAWIE

Prof. nadzw. dr hab. Piotr Zapadka
Prodziekan WPiA UKSW
Kierownik Katedry Prawa Finansowego i Ekonomii

Warszawa, dnia 31 maja 2019 r.

Recenzja rozprawy doktorskiej

Pana magistra Mariusza Sudoła

pt. „Prawne aspekty bankowości biometrycznej”

(maszynopis), s. 299

1) Uwagi wstępne

Dla oceny pracy doktorskiej szczególnie ważne jest zwrócenie uwagi na dobór właściwego tematu i jego sformułowanie, znaczenie zawartej w nim treści i doniosłość oraz sposób realizacji celów rozprawy. Otóż chcę podkreślić, że temat rozprawy doktorskiej Pana mgr Mariusza Sudoła „*Prawne aspekty bankowości biometrycznej*” został trafnie dobrany i dobrze sformułowany za czym przemawia szereg argumentów.

Dynamiczny rozwój technologii umożliwia świadczenie usług drogą elektroniczną, które odznaczają się tym, że są zawierane bez fizycznej obecności stron. Środki identyfikacji stron, jako istotny element zawierania transakcji, powinny być dostosowane do poziomu rozwoju obrotu gospodarczego, a bez wątplenia obecnie takie możliwości daje zastosowanie zabezpieczeń opartych na biometrii. Jak słusznie wskazuje Doktorant problem ten funkcjonuje także na gruncie bankowości, która poszukuje nowych kanałów dystrybucji oraz dostępu do klienta, co wymaga stosowania

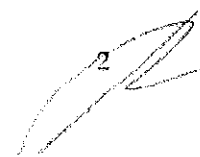
dotychczasowych również innowacyjnych zabezpieczeń. Na pierwszy rzut oka może się wydawać, że jest to temat niejako poboczny, jednak jest to mylne wrażenie, ponieważ wprowadzanie innowacji do bankowości jest coraz powszechniejsze, zaś zapewnienie bezpieczeństwa środków zdeponowanych w banku w środowisku teleinformatycznym i związanym z tym rozwojem cyberprzestępczości, staje się niezwykle aktualnym i ważnym problemem.

Recenzowana rozprawa, także wpisuje się w obecnie toczącą się dyskusję zarówno wśród teoretyków, jak i praktyków prawa, dotyczącą sposobu regulacji innowacji technologicznych, które stają się nieodłącznym elementem współczesnej bankowości. Jest to bardzo złożone i skomplikowane zagadnienie, bowiem wymyka się ono obecnie funkcjonującym schematom prawnym i tym samym stwarza wyzwania w zakresie stanowienia i stosowania prawa. Ponadto należy zwrócić uwagę, że ten obszar badawczy nasyca wiele wyzwań zarówno w warstwie merytorycznej jak i metodologicznej, ponieważ zabezpieczenia oparte na biometrii wymagają interdyscyplinarnej analizy, gdyż znajdują się one na styku nauk prawnych i technicznych, z czym Doktorant doskonale sobie radzi.

Także jest to temat, który wymaga naukowej eksploracji, bowiem w krajowym piśmiennictwie brakuje pogłębionych badań i publikacji w tym obszarze, zaś w ogólności nie ma opracowania naukowego traktującego o prawnych aspektach bankowości biometrycznej. A zatem wybrany temat jest niezwykle użyteczny w obliczu obecnie obserwowanego rozwoju innowacji technologicznych na rynku finansowym.

Doktorant stawia przed sobą podstawowe zadanie badawcze, jakim jest określenie, czy polskie prawo reguluje bankowość biometryczną w sposób adekwatny dla rozwoju systemów biometrycznych w bankach.

Następnie zaś Doktorant sformułował zagadnienia pomocnicze, które koncentrują się na odpowiedzi na pytania, o zgodność z prawem stosowania

danych biometrycznych przez banki. Doktorant, także przeanalizował warunki, kryteria oceny, obszary ryzyka dla uwierzytelniania tożsamości klienta i pracownika banku oraz autoryzacji czynności bankowych i innych operacji bankowych. W dalszej kolejności Autor postawił pytanie, czy prawo polskie i prawo UE nadszą z regulacjami dotyczącymi bankowości biometrycznej, a także zidentyfikował wady wprowadzanych regulacji, oraz określił, czy są spełniane warunki do ich wprowadzenia (np. funkcjonowanie odpowiedniej siatki pojęciowej). Także udzielono odpowiedzi na pytanie, czy wartości prawnie chronione dotyczące bankowości biometrycznej są należycie wyważone to znaczy, czy nie stwarzają zbyt wielu ograniczeń. W ten sposób sformułowane cele badawcze są spójne z tematem rozprawy i określonym obszarem badawczym.

Regulacje innowacji technologicznych charakteryzują się tym, że najczęściej podlegają regulacji poprzez stosowanie odpowiednich przepisów prawa UE. W przypadku rozwiązań biometrycznych regulacje tego obszaru wprowadziło *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (dalej: „RODO”), oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (dalej: „PSD II”).*

Doktorant poddaje analizie regulacje zawarte w RODO, które wprowadza kluczowe pojęcia z punktu widzenia badań przeprowadzanych w recenzowanej rozprawie – definicję legalną danych biometrycznych oraz formułuje zasady przetwarzania tej szczególnej kategorii danych osobowych.

Cenna częścią dokonywanych badań jest analiza PSD II, w ramach której Doktorant wskazuje, że dane biometryczne mogą być używane w bankowości

biometrycznej na potrzeby inicjowania płatności i wypełniania wymogów związanych z tzw. „silnym uwierzytelnieniem”. Następnie Doktorant wskazuje, że wykorzystanie danych biometrycznych w związku z czynnością bankową powoduje, że te dane polegają obowiązkowi objęcia ich tajemnicą bankową. Niemniej jednak wydaje się, że badania dotyczące tajemnicy bankowej stanowią jedynie zarys zagadnienia i powinny być szerzej ujęte.

Przeprowadzone analizy w obszarze prawa cywilnego i prawa karnego oraz prawa pracy nadają recenzowanej rozprawie walor analizy całościowej, co jest niezwykle wartościowe, ponieważ jest to obszar wymagający pogłębionej eksploracji naukowej.

Na uznanie zasługuje sposób w jaki autor formułuje wnioski z przeprowadzonych badań ponieważ nie ogranicza się do wniosków z poszczególnych obszarów badawczych, ale patrzy na badane zagadnienie całościowo. Jako przykład można wskazać postulat ujednoczenia podejścia systemowego pomiędzy RODO, które co do zasady zakazuje przetwarzania danych biometrycznych, zaś w drodze wyjątku dopuszcza ich przetwarzanie, a PSD II, które umożliwiają wykorzystywanie danych biometrycznych w procesach silnego uwierzytelniania. Ponadto walorem pracy jest, to że Doktorant w przypadku identyfikacji niespójności bądź braków w analizowanych regulacjach wskazuje możliwe rozwiązania w formie postulatów *de lege ferenda*.

2) Analiza warsztatu naukowego

Jednak trafność wyboru tematu, prawidłowe zakreślenie obszaru badawczego i celów rozprawy jeszcze nie gwarantują ostatecznego sukcesu. Ten bowiem zależy w ogromnym stopniu od bazy źródłowej jaką Doktorant wykorzystuje w toku prowadzonych studiów i badań. W przypadku ocenianej rozprawy doktorskiej należy stwierdzić, że literatura ta została zgromadzona w rozmiarze jak sądzę - co najmniej optymalnym. Zarówno ilość przywołanych

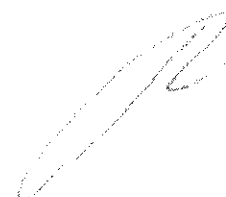
w rozprawie pozycji literatury naukowej oraz staranna selekcja autorów i ich dzieł zasługuje na uznanie.

Należy również podkreślić, że założonemu celowi pracy towarzyszyły adekwatne metody badawcze. W ocenianej pracy Doktorant wykorzystał przede wszystkim metodę dogmatyczno-prawną przy zastosowaniu uznanych metod wykładni przepisów prawa, oraz wspomógł przeprowadzane badania metodami prawno-porównawczymi. W ograniczonym zakresie została wykorzystana metoda historyczna, co wiąże się ze specyfiką zagadnienia o którym traktuje recenzowana praca, bowiem badane zagadnienie ma stosunkowo krótką historię i dopiero od niedawna cieszy się zainteresowaniem doktryny. Nadto, dodać należy, iż praca jest znakomicie udokumentowana, a przypisy - zwłaszcza ich sporządzenie - nie budzą wątpliwości.

3) Konstrukcja Pracy

Konstrukcja pracy jest prawidłowa i podporządkowana wymogom płynącym ze sformułowania tematu, jak i celom stawianym sobie przez Doktoranta.

Doktorant (poza *Wstępem* i *Zakończeniem*) formułuje cztery rozdziały dysertacji, niezbędnych dla prawidłowego przeprowadzenia wyводу, które są czytelne, jasne, prawidłowo uformowane od strony konstrukcyjnej i wewnętrznie spójne. Poszczególne rozdziały są zakończone wnioskami co pozwala na uporządkowanie przeprowadzonych wywodów, a także świadczy o dążeniu Doktoranta do jasności prezentacji przeprowadzanych badań. Pewne wątpliwości budzi struktura *Zakończenia*, bowiem Doktorant przedstawił swoje wnioski w formie punktów. Niemniej jednak nie wpływa to na pozytywną ocenę konstrukcji pracy.

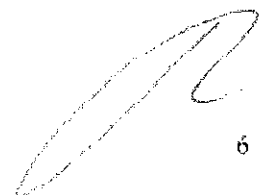

4) Podsumowanie

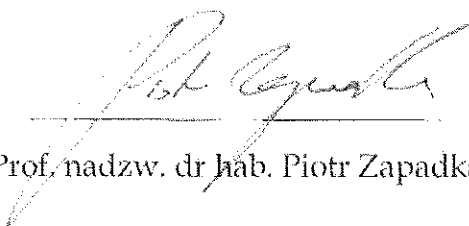
Reasumując, jako jeden z pierwszorzędnych walorów rozprawy Pana mgr Mariusza Sudoła należy wskazać solidność prezentacji, ukazywanie zjawisk, procesów w ich pełnej złożoności. W znakomitej większości ustalenia Doktoranta są rzetelne, dobrze uzasadnione, oparte na optymalnej bazie bibliograficznej i merytorycznie trafne. Należy podkreślić również, że rozprawa napisana została z dużą kulturą słowa, językiem komunikatywnym, z wyraźnym dążeniem do jasności prezentacji.

Doktorant wykazuje zdolność krytycznej oceny, która przekłada się na formułowanie trafnych wniosków, które mają dużą wartość praktyczną. Jest to bardzo cenna cecha Doktoranta, ponieważ obszar badawczy jest bardzo szeroki i co więcej nie został do tej pory opisany w literaturze przedmiotu. Niewątpliwie atutem pracy jest też to, że Autor próbuje ugruntować przeprowadzane badania w stanowiskach doktryny i orzecznictwie, co w tym nowym obszarze badawczym ma dużą wartość. Umiejętności prawnicze w obszarze przybliżania i analizy aktów prawnych, dokonywania wykładni prawa oraz korzystania z dorobku orzecznictwa i doktryny przedmiotu, także nie budzą wątpliwości. Praca przy tym opatrzona została licznymi przypisami, które przekaz Doktoranta czynią bardziej atrakcyjnym, dając czytelnikowi szerszy pogląd na opisywaną instytucję.

Na koniec pragnę podkreślić, iż przedłożona rozprawa doktorska Pana mgr Mariusza Sudoła zasługuje na w pełni pozytywną ocenę. Odpowiada ona wymogom stawianym pracom doktorskim, gdyż Doktorant dowiódł znajomości regulacji prawnych, i literatury przedmiotu.

Reasumując swoją ocenę, uważam, że przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska Pana mgr Mariusza Sudoła spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Wnoszę zatem, o dopuszczenie Pana mgr Mariusza Sudoła do dalszych stadiów przewodu doktorskiego.

Prof. nadzw. dr hab. Piotr Zapadka